

Valtioneuvoston asetus

tartuntataudeista

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään tartuntatautilain (xx/vvvv) 4, 6, 7, 8, 13, 28, 30, 31, 33, 36, 37, 38 ja 52 §:n nojalla:

1 luku

Tartuntatautien luokittelu

1 §

Yleisvaaralliset tartuntataudit

Yleisvaarallisia tartuntatauteja ovat:

- 1) A-tyypin influenssaviruksen ihmiselle uuden tai harvinaisen alatyypin aiheuttama tauti;
- 2) difteria;
- 3) Escherichia coli -bakteerin aiheuttama enterohemorraaginen tai muu vakava tauti, esimerkiksi hemolyyttisireeminen syndrooma;
- 4) hepatiitti A;
- 5) hepatiitti E;
- 6) isorokko;
- 7) kolera;
- 8) lavantauti, pikkulavantauti ja muu salmonelloihin kuuluvan bakteerin aiheuttama tauti;
- 9) meningokokin aiheuttama vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus;
- 10) Nipah-virusinfektio
- 11) pernarutto;
- 12) polio;
- 13) rutto;
- 14) SARS, MERS ja muu uuden tai harvinaisen koronaviruksen aiheuttama vakava tauti;
- 15) shigelloosi
- 16) tuberkuloosi;
- 17) tuhkarokko;
- 18) Verenvuotokuumeet Ebola, Lassa, Marburg, Krimin-Kongon verenvuotokuume ja muut virusten aiheuttamat verenvuotokuumeet, poislukien denguekuume ja myyräkuume;
- 19) hantaviruksiin kuuluvan Andes-viruksen aiheuttama tauti.

2 §

Valvottavat tartuntataudit

Valvottavia tartuntatauteja ovat:

- 1) botulismi;
- 2) covid-19;
- 3) Creutzfeldt-Jakobin tauti;
- 4) ekinokokkoosi;

- 5) hemofiluksen aiheuttamat vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus;
- 6) hepatiitti B;
- 7) hepatiitti C;
- 8) hinkuyskä;
- 9) hiv-infektio;
- 10) influenssa A ja B-virusinfektiot (kausi-influenssavirukset);
- 11) kampylobakteerin aiheuttama infektio;
- 12) sukupuoliteitse leviävät klamydiainfektiot;
- 13) keltakuume;
- 14) kuppa;
- 15) legionelloosi;
- 16) listerioosi;
- 17) lepra ja muu mykobakteeritauti kuin tuberkuloosi;
- 18) malaria;
- 19) M-rokko ja muu orthopox-viruksen aiheuttama vaikea infektio kuin isorokko;
- 20) pneumokokin aiheuttama vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus;
- 21) puutiaisaivokuume;
- 22) rotavirusinfektio;
- 23) RSV-infektio;
- 24) sankkerit;
- 25) sikotauti;
- 26) tetanus;
- 27) tippuri;
- 28) latentti tuberkuloosi-infektio;
- 29) vesikauhu (raivotauti);
- 30) vesirokko (varicella zoster -viruksen aiheuttama infektio);
- 31) vihurirokko.

2 luku

Viranomaisten ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtävät

3 §

Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävät

Sosiaali- ja terveysministeriön on:

- 1) huolehdittava väestölle suunnatun tartuntatautien torjunnan edellyttämän terveysneuvonnan ja valtakunnallisen tiedottamisen toteutumisesta;
- 2) seurattava ja edistettävä Suomessa suoritettavaa ja kansainvälistä tartuntatautien vastustamistyöhön liittyvää tieteellistä tutkimusta ja sen soveltamista;
- 3) suoritettava sosiaali- ja terveysministeriölle tartuntatautien ehkäisemiseksi erikseen säädetty tehtävät.

4 §

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtävät

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen on:

- 1) seurattava tartuntatautien vastustamistyön toteutumista ja tehtävä sosiaali- ja terveysministeriölle esityksiä toimenpiteistä tartuntatautien ehkäisemiseksi;

2) harjoitettava tartuntatauteihin liittyvää tieteellistä tutkimusta sekä suoritettava ja kehitettävä tartuntatautien vastustamistyössä tarvittavia laboratoriotutkimuksia, mukaan lukien mikrobigenomien sekvensointi;

3) annettava hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle asiantuntija-apua tartuntatautiepidemioiden selvittämisessä ja hoitoon liittyvien infektioiden torjunnassa;

4) järjestettävä tartuntatautien vastustamistyöhön liittyvää koulutusta;

5) tiedotettava ajankohtaisesta tartuntatautilanteesta hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle, Työterveyslaitokselle, laboratorioille, sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköille sekä väestölle;

6) annettava tietoja sosiaali- ja terveysministeriölle, Lupa- ja valvontavirastolle, puolustusvoimille, Rajavartiolaitokselle ja kansainväliseen tartuntatautitietojen vaihtoon sekä tarvittaessa muille tartuntatautilain nojalla toimivaltaisille viranomaisille;

7) osallistuttava tartuntatautien vastustamistyöhön liittyvään kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön; 8) suoritettava sille säädetty tai sosiaali- ja terveysministeriön määräämät tartuntatautien vastustamistyöhön liittyvät tehtävät.

5 §

Lupa- ja valvontaviraston tehtävät

Lupa- ja valvontaviraston on:

1) tehtävä tarvittaessa sosiaali- ja terveysministeriölle esityksiä toimenpiteistä tartuntatautien ehkäisemiseksi;

2) suoritettava Lupa- ja valvontavirastolle tartuntatautien ehkäisemiseksi erikseen säädetty tai sosiaali- ja terveysministeriön määräämät tartuntatautien vastustamistyöhön liittyvät tehtävät.

6 §

Hyvinvointialueiden tehtävät

Tartuntatautien torjunnasta vastaavan hyvinvointialueen on yhteistyössä hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaavan lääkärin kanssa:

1) huolehdittava tartuntatautien ehkäisyyn liittyvästä terveysneuvonnasta;

2) huolehdittava käyttövälineiden jakamisesta pistoshuumeita käyttäville tartuntatautien torjunnan edellyttämän tarpeen mukaan.

3 luku

Tartuntatautien ilmoittaminen

7 §

Lääkärin tartuntatauti-ilmoitus

Lääkärin ja hammaslääkärin on tehtävä tartuntatauti-ilmoitus yleisvaarallisista ja valvottavista tartuntataudeista. Ilmoitusta ei kuitenkaan tehdä seuraavista taudeista:

1) covid-19;

2) hemofiluksen aiheuttama vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus;

3) hinkuyskä;

4) kampylobakteerin aiheuttama infektio

5) kausi-influenssavirusten (Influenssa A - ja B) aiheuttamat infektiot;

- 6) muu salmonelloosi kuin lavantauti tai pikkulavantauti;
- 7) muut mykobakteeritaudit kuin tuberkuloosi;
- 8) pneumokokin aiheuttama vaikea yleisinfektio ja aivokalvontulehdus;
- 9) puutiaisaivokuume;
- 10) rotavirusinfektio;
- 11) RSV-infektio
- 12) sukupuoliteitse leviävä klamydiainfektio;
- 13) vesirokko (Varicella zoster -viruksen aiheuttama infektio).

Ilmoitus on tehtävä seitsemän vuorokauden kuluessa tapauksen toteamisesta. Erityisen kiireellisessä tapauksessa lääkärin on tehtävä alustava ilmoitus välittömästi puhelimitse terveyskeskuksen ja sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavalle lääkärille ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle. Puhelimitse tehty alustava ilmoitus on vahvistettava kirjallisella ilmoituksella tapauksen varmistuttua. Tuberkuloosista on tehtävä ilmoitus silloin, kun tartunta on todettu ja kun hoito on päättynyt.

Hiv-infektiosta on tehtävä ilmoitus tartunnan toteamishetkellä, taudin saavuttaessa aids-vaiheen ja potilaan kuollessa. Hiv-infektiosta tehtävään ilmoitukseen on sisällytettävä arvio tartunta-ajasta ja -tavasta, kuolinsyystä sekä siitä, onko tartunnan saanut luovuttanut verta.

8 §

Hoitoon liittyvät infektiot

Tartuntatautilain 36 §:ssä tarkoitettuja hoitoon liittyviä infektioita ovat infektiot, jotka ilmaantuvat terveyden- tai sosiaalihuollon toiminta- tai palveluyksikössä annetun hoidon aikana tai liittyvät siellä tehtyyn toimenpiteeseen.

Terveidenhuollossa annettavaan vuodeosastohoitoon yhteydessä olevaksi hoitoon liittyväksi infektioksi katsotaan infektio, jossa oireet ovat alkaneet kyseisen vuodeosastohoitojakson aikana aikaisintaan 48 tuntia sisäänoton jälkeen, tai jossa oireet alkavat 48 tunnin sisällä vuodeosastohoidosta kotiutumisen jälkeen.

Terveidenhuollossa tehtävään toimenpiteeseen tai leikkaukseen yhteydessä olevaksi hoitoon liittyväksi infektioksi katsotaan infektio, jossa oireet ovat alkaneet 30 päivän sisällä leikkauksesta, tai implanttiin ja vierasesineeseen liittyvässä leikkauksessa 90 päivän sisällä leikkauksesta.

Sosiaalihuollon pitkäaikaishoitoon ja -hoivaan yhteydessä olevaksi hoitoon liittyväksi infektioksi katsotaan ympärivuorokautiseen toiminta- tai palveluyksikköön liittyvä infektio, jossa infektion oireet alkavat aikaisintaan 48 tuntia sen jälkeen, kun asiakas on sisäännotettu kyseiseen yksikköön tai 48 tunnin sisällä yksiköstä kotiutumisen jälkeen.

Hoitoon liittyväksi *Clostridioides difficile*-infektioksi katsotaan infektio, jossa oireet alkavat aikaisintaan 72 tuntia hoitojakson alusta tai 4 viikon sisällä edeltävän hoitojakson tai polikliinisen hoidon jälkeen.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos antaa tarkemmat määritelmät kansalliseen hoitoon liittyvien infektioiden rekisteriin ilmoitettavista hoitoon liittyvistä infektioista.

9 §

Lääkkeille erittäin vastustuskykyiset mikrobit

Tartuntatautilain 36 §:ssä ja 37 §:ssä tarkoitettu lääkkeille erittäin vastustuskykyinen mikrobi on mikrobi, joka on kehittänyt vastustuskyvyn vähintään kolmelle eri mikrobilääkeryhmään kuuluvalla mikrobilääkkeellä ja mikrobin hankkima vastustuskyky vaikeuttaa merkittävästi sen aiheuttamien infektioiden hoitoa. Lääkkeille erittäin vastustuskykyiseksi mikrobiksi voidaan

katsoa myös mikrobi, joka on hankkinut vastustuskyvyn yhtä kriittisen tärkeää mikrobilääkettä kohtaan.

Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos ylläpitää listaa lääkkeille erittäin vastustuskykyisistä mikrobeista.

10 §

Ilmoitettavat zoonoosit ja eläintautitapaukset

Tartuntatautilain 30 §:ssä ja 31 §:ssä tarkoitettuja ilmoitettavia zoonooseja ja eläintautitapauksia ovat:

- 1) vesikauhu (raivotauti) ja epäily vesikauhusta tai sille altistumisesta;
- 2) pernarutto ja pernaruttoepäily;
- 3) bruselloosi-tartunta, kotoperäinen tai kotoperäiseksi epäilty;
- 4) MBTC-tartunta (*Mycobacterium tuberculosis* kompleksi) henkilöllä, joka asuu tai työskentelee tuotantoeläintilalla;
- 5) *Burkholderia mallei* -tartunta;
- 6) psittakoosi;
- 7) EHEC-bakteerin aiheuttama tauti henkilöllä, joka on ollut kosketuksissa tuotantoeläimiin Suomessa;
- 8) salmonellatartunta, Q-kuume tai leptospiroosi henkilöllä, joka asuu tai työskentelee tuotantoeläintilalla;
- 9) trikinelloosi;
- 10) A-tyypin influenssaviruksen H5- tai H7-tyypin aiheuttama tauti henkilöllä, joka asuu tai työskentelee eläintilalla;
- 11) alveolaarinen ekinokokkoosi (*Echinococcus multilocularis*), kotoperäinen tai kotoperäiseksi epäilty;
- 12) *Taenia saginata* -heisimato henkilöllä, joka asuu tai työskentelee nautatilalla;
- 13) karbapeneemeille resistentti *Escherichia coli* -infektio tai kantajuus henkilöllä, joka on kosketuksissa tuotantoeläimiin Suomessa.

11 §

Otosseurannalla seurattavat taudit ja oireyhtymät

Tartuntatautilain 33 §:ssä tarkoitettuja otosseurannalla seurattavia tauteja ja oireyhtymiä ovat:

- 1) sukupuolitaudit;
- 2) veriteitse tarttuvat ja huumeiden käyttöön liittyvät infektiot;
- 3) hengitystieinfektiot.

Erinäiset säännökset

12 §

Asiakkaiden ja potilaiden suojaaminen lähikontaktissa tapahtuvissa tehtävissä

Tartuntatautilain 52 §:n 1 momentissa tarkoitettuja lähikontaktissa tapahtuvia tehtäviä ovat asiakkaiden ja potilaiden hoitamiseen ja hoivaan liittyvät tehtävät, näytteenotto, kuvantamistutkimukset, ruuan jakelu potilaille ja muut lähikontaktissa suoritettavat asiakaspalvelutehtävät.

Tartuntatautilain 52 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiita asiakkaita ja potilaita ovat seuraavat henkilöt, joiden infektioriski on korkea heidän perussairautensa, ikänsä tai saamansa hoidon vuoksi:

- 1) vakavasti immuunipuutteiset henkilöt, joiden immuunijärjestelmä on heikentynyt synnynäisen puutoksen, sairauden tai hoidon vuoksi;
- 2) henkilöt, joiden pitkäaikaissairaus altistaa vakavalle infektiosairaudelle;
- 3) henkilöt, jotka hoidon tai hoivan tarpeensa vuoksi oleskelevat pitkään sosiaali- ja terveydenhuollon laitoksissa;
- 4) yli 75-vuotiaat henkilöt;
- 5) alle vuoden ikäiset lapset; ja
- 6) raskaana olevat henkilöt.

Tartuntatautilain 52 §:n 2 momentissa tarkoitettuina rokotteina tulee tarjota influenssarokotteita.

13 §

Raskaana olevien verinäytteen tutkimus

Raskaana olevalta otetaan terveystarkastuksen yhteydessä hänen suostumuksellaan verinäyte vastasyntyneen tartuntatautien ehkäisemiseksi.

Verinäytteestä tehdään tutkimus kupan ja hiv-infektion varhaiseksi toteamiseksi sekä hepatiitti B-viruksen toteamiseksi.

14 §

Yhdistämisaikaväli tartuntatautirekisterissä

Tartuntatauti-ilmoitusten kaikki tiedot säilytetään tartuntatautirekisterissä samaa tartuntatautitapausta koskevien erillisten ilmoitusten yhdistämisen päättymistä, jäljempänä yhdistämisaikaväli, seuraavan vuoden loppuun saakka. Tämän jälkeen rekisterin tiedoista poistetaan potilaan nimi ja henkilötunnus muutetaan muotoon, jossa sitä ei voi tunnistaa.

Yhdistämisaikaväli on 50 vuotta, jos kyseessä on:

- 1) lavantauti;
- 2) pikkulavantauti;
- 3) kuppa;
- 4) tuberkuloosi;
- 5) hepatiitti B;
- 6) hepatiitti C;
- 7) hiv-infektio;
- 8) muu mykobakteeritauti kuin tuberkuloosi;
- 9) hepatiitti D-viruksen aiheuttama tauti;
- 10) HTLV-viruksen aiheuttama tauti;
- 11) Creutzfeldt-Jakobin tauti;

12) metisilliinille tai oksasilliinille resistentin *Staphylococcus aureus* -kannan (MRSA), vankomysiinille resistentin stafylokokkikannan (VRSA), vankomysiinille resistentin enterokokin (VRE) taikka III polven kefalosporiineille alentuneen herkkyyden omaavan *Escherichia coli* -kannan tai *Klebsiella pneumoniae* -kannan aiheuttama infektio;

13) karbapenemaasia tuottavan enterobakteerin (CPE) aiheuttama infektio.

Yhdistämisaikaväli on kolme vuotta, jos kyseessä on:

- 1) ekinokokkoosi;
- 2) malaria;
- 3) *Borrelia burgdorferi*;
- 4) brusella;
- 5) veren tai selkäydinnesteen sieni- tai parasiittilöydös;
- 6) filaria;
- 7) skistosoma.

Yhdistämisaikaväli on kolme kuukautta, jos kyseessä on:

- 1) meningokokin aiheuttama vaikea yleisinfektio tai aivokalvontulehdus;
- 2) tippuri;
- 3) *Clostridium difficile*n aiheuttama infektio;
- 4) hemofiluksen aiheuttama vaikea yleisinfektio tai aivokalvontulehdus;
- 5) sukupuoliteitse leviävä klamydiainfektio;
- 6) pehmeä sankkeri;
- 7) muu veren ja selkäydinnesteen bakteeri- tai viruslöydös;
- 8) astroviruksen, noroviruksen, rotaviruksen tai sapoviruksen aiheuttama tauti;
- 9) influenssaviruksen, parainfluenssaviruksen, respiratory syncytial -viruksen tai rinoviruksen aiheuttama tauti.

Muissa kuin 2–4 momentissa mainituissa tartuntataudeissa yhdistämisaikaväli on 12 kuukautta.

15 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

Sosiaaliturvaministeri Karoliina Partanen

Hallitusneuvos Mirka-Tuulia Kuoksa